

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2021. gada 28. jūnijā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Aldis Laviņš, tiesneši Jānis Neimanis un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas
ierosināšanu (ieteikums Nr. 116/2021), kuru iesniedzis [..] (turpmāk –
Pieteikuma iesniedzējs),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu
atzīt Administratīvās atbildības likuma 161. panta trešo daļu (turpmāk – apstrīdētā
norma), ciktāl tā paredz, ka par Ceļu satiksmes likuma 55. panta ceturtajā daļā
noteikto pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot
transportlīdzekli, piemēro attiecīgajam pārkāpumam noteikto minimālo naudas
sodu, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme)
91. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no tās pieņemšanas brīža.

2. Administratīvās atbildības likuma 161. panta trešā daļa paredz, ka par šā
likuma 19. nodaļā minētajiem pārkāpumiem personai piemēro attiecīgajam
pārkāpumam noteikto minimālo naudas sodu. Savukārt saskaņā ar šā likuma
162. panta pirmo daļu minēto sodu citstarp piemēro, ja pārkāpums fiksēts ar
tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par
to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs saukts pie administratīvās atbildības par Ceļu satiksmes likuma 55. panta ceturtajā daļā noteiktā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu. Minētais pārkāpums fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli. Pamatojoties uz apstrīdēto normu, Pieteikuma iesniedzējam piemērots attiecīgajam pārkāpumam noteiktais minimālais naudas sods astoņu naudas soda vienību apmērā – 40 *euro*. Tādējādi apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējam ir piemērota.

Pieteikumā norādīts, ka par Ceļu satiksmes likuma 55. panta ceturtajā daļā noteikto administratīvo pārkāpumu personai var piemērot, ne vien naudas sodu, bet arī brīdinājumu. Taču atbilstoši apstrīdētajai normai gadījumā, ja pārkāpums fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, personai varot tikt piemērots vienīgi minimālais naudas sods. Šī norma liedzot personai piemērot brīdinājumu vai atbrīvot to no administratīvās atbildības pārkāpuma maznozīmīguma dēļ. Tādēļ apstrīdētā norma pārkāpjot Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietverto tiesiskās vienlīdzības principu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu iespēju nav.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, jo ir pārsūdzējis viņam sastādīto lēmumu par soda piemērošanu administratīvā pārkāpuma lietā.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmais teikums nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no [datums], kad tika pieņemts un stājās spēkā apelācijas instances tiesas lēmums par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību pēc Pieteikuma iesniedzēja apelācijas sūdzības. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts [datums]. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtās daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

7. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktam pieteikumā ir jānorāda juridiskais pamatojums. Par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē atzīstama juridiskā argumentācija, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 91. panta pirmajam teikumam.

Izvērtējot, vai apstrīdētā norma atbilst Satversmes 91. panta pirmajam teikumam, Satversmes tiesai jānoskaidro: 1) vai un kuras personas (personu grupas) ir salīdzināmas un vai tās atrodas vienādos vai atšķirīgos apstākļos; 2) vai apstrīdētā norma paredz vienādu attieksmi pret atšķirīgos apstākļos esošām personām vai arī atšķirīgu attieksmi pret vienādos apstākļos esošām personām; 3) vai šāda attieksme ir noteikta ar normatīvajos aktos paredzētā kārtībā pieņemtu tiesību normu; 4) vai šādai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, vai tai ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips (*sk. Satversmes tiesas 2020. gada 2. novembra sprieduma lietā Nr. 2020-14-01 8. punktu*).

Satversmes tiesa ir arī atzinusi, ka pasākumi, kurus valsts veic, lai novērstu ātruma ierobežojuma pārkāpumus, ir vērsti uz citu cilvēku tiesību – tiesību uz dzīvību un tiesību uz veselību, kā arī īpašuma tiesību – aizsardzību. Attiecībā uz ceļu satiksmes pārkāpumiem valsts savos tiesību aktos var paredzēt ne vien fakta legālo prezumpciju, bet pat transportlīdzekļa īpašnieka stingro atbildību. Šāda rīcība ir attaisnojama, lai paaugstinātu ceļu satiksmes drošības līmeni, lai automātiski fiksētie ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi nepaliktu nesodīti un lai pārkāpumu izmeklēšana un sodīšana par tiem neradītu pārmērīgu slogu valsts iestādēm. Pārkāpumu automātiska fiksēšana palielina veiktās kontroles apjomu un līdz ar to iespējamību, ka pārkāpumam sekos sods. Tas attur citas personas no pārkāpumu izdarīšanas (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 28. marta sprieduma lietā Nr. 2012-15-01 18.2. un 18.3. punktu*).

Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, salīdzināmos un vienādos apstākļos atrodas: 1) personas, kuras pārsniegušas atļauto braukšanas ātrumu un šāds pārkāpums fiksēts ar tehniskiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli; 2) personas, kuras pārsniegušas atļauto braukšanas ātrumu un šāds pārkāpums fiksēts, apturot transportlīdzekli. Apstrīdētā norma radot atšķirīgu attieksmi pret šīm personām, jo liedz personai, kuras pārkāpums fiksēts ar tehniskiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, piemērot brīdinājumu vai atbrīvot to no administratīvās atbildības pārkāpuma maznozīmīguma dēļ. Pieteikumā vispārīgi norādīts, ka ar apstrīdēto normu radītajai atšķirīgajai attieksmei nav objektīva un saprātīga pamata. Tomēr, ņemot vērā Satversmes tiesas judikatūru par tiesiskās vienlīdzības principu un valsts pienākumiem ceļu satiksmes drošības organizēšanā, pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums tam, kādēļ iespējamai ar apstrīdēto normu radītai atšķirīgai attieksmei nav leģitīma mērķa. Pieteikumā nav pamatots arī tas, kādēļ šāda attieksme neatbilst samērīguma principam.

Līdz ar to pieteikuma juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc pieteikuma (pieteikums Nr. 116/2021), kuru iesniedzis [..].

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Aldis Laviņš